

Vlaams
Parlement

ingediend op **1774** (2018-2019) – Nr. 1
6 december 2018 (2018-2019)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Johan Danen

over het ontwerp van ondernemingsplan
en ontwerp van begroting
van de Vlaamse Regulator van
de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG)

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Johan Danen.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Orry Van de Wauwer;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

INHOUD

I.	Toelichting door de VREG.....	4
1.	Inleiding	4
2.	Evoluties op de elektriciteits- en gasmarkt	5
3.	Ondernemingsplan 2019	9
4.	Begroting.....	10
II.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	10
1.	Tussenkoms van Johan Danen	10
2.	Tussenkoms van Andries Gryffroy	11
3.	Tussenkoms van Tinne Rombouts	11
4.	Tussenkoms van Willem-Frederik Schiltz.....	11
III.	Antwoorden	12
IV.	Bijkomende vragen en antwoorden	16
	Gebruikte afkortingen.....	19
	Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn hield op 13 november 2018 een hoorzitting met de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt over het ontwerp van ondernemingsplan 2019 en het ontwerp van begroting van de VREG. Deze hoorzitting werd gehouden in uitvoering van artikel 3.1.13 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, dat een bespreking van deze documenten voorziet.

De bij de toelichting gebruikte presentatie evenals het ontwerp van ondernemingsplan VREG 2019 zijn te vinden op de [dossierpagina](http://dossierpagina.vlaamsparlament.be) van dit document op www.vlaamsparlament.be.

I. Toelichting door de VREG

1. Inleiding

Ronnie Belmans, voorzitter van de raad van bestuur van de VREG, stelt dat er op een jaar tijd heel wat is gebeurd dat ook is aangekondigd in het eerdere ondernemingsplan, zoals bijvoorbeeld de nieuwe invulling van de functie algemeen directeur door Pieterjan Renier. In een korte inleiding wil de spreker het hebben over het kader rond de energietransitie en enkele ideeën daaromtrent. Pieterjan Renier informeert over de evoluties van elektriciteits- en gasmarkt, prijzen en tarieven. Het gaat ook over leveranciers, die gestaag verdwijnen, sociale statistieken en de certificatenmarkt, het netbeheer met de problematiek van de samenvoeging van netbeheerders, wat te doen met informatie en communicatie. Vervolgens wordt het ontwerp van ondernemingsplan 2019 voorgesteld met de belangrijkste activiteiten en de begroting 2019.

De energietransitie in de visie van Vlaanderen staat voor minder energieverbruik en meer duurzame energie. Europa zou bovendien tegen 2030 moeten evolueren naar 32 procent hernieuwbare energie. Voor Vlaanderen gaat het dan om 21 procent, wat een immense uitdaging is. Dat vergt een flexibel energiesysteem met een zeer doordachte innovatiestrategie. Het moet leiden tot minder energieverbruik maar tevens meer elektriciteitsverbruik door een toenemende elektrificatie. Betrouwbaar, duurzaam en betaalbaar zijn de sleutelwoorden en die zijn niet altijd eenvoudig te combineren. De VREG zet zich volmondig achter die doelstellingen en zal faciliteren waar nodig.

Er zijn veel stakeholders: maatschappij, overheden en regulatoren, netbeheerders, leveranciers, eindgebruikers en de producenten en ook het Europese kader. Qua duurzaamheid spelen de quotumverplichtingen, toekenning en handel van certificaten, herkomstvergelijking, de groencheck 2.0 die wordt doorgevoerd, monitoring van de certificatenmarkt en het kijken naar garanties van oorsprong. Voor de betaalbaarheid heeft de VREG de V-test, de marktmonitoring, de enquêtes bij bedrijven en gezinnen, het sociaal rapport, de statistieken, de tariefmethodologie en de tariefstructuur – een taak van de raad van bestuur – en de benchmarking van prijzen en tarieven. Ten behoeve van de leveringszekerheid is er het belang van de netkwaliteit, de technische reglementen – een taak van de raad van bestuur – en de flexibiliteit. Voor het geheel zijn de investeringsplannen en de digitale meters van belang. Een aantal zaken kunnen bij één van de drie onderdelen gecatalogeerd worden, maar andere slaan op de drie delen van het algemeen kader. Dat is uitdagend en levert boeiend discussiemateriaal, stelt de spreker. Tijdens het eerste jaar zijn er al een aantal elementen vastgelegd en wissels getrokken.

2. Evoluties op de elektriciteits- en gasmarkt

Pieterjan Renier, algemeen directeur van de VREG, licht het gedetailleerde ondernemingsplan niet in detail toe, maar gaat in op een aantal belangrijke thema's op basis van ofwel informatie die maandelijks gepubliceerd wordt ofwel op basis van rapporten die in het lopende jaar gepubliceerd zijn.

Prijzen en tarieven

Er gebeurt maandelijks een update van de prijzen en tarieven. Focus ligt dan vooral op de eindconsument, dus het gemiddelde gezin. Zo stelt men vast dat tussen juli 2017 en juli 2018 de prijzen voor elektriciteit gedaald zijn. De totale energiefactuur voor een gezin is derhalve in die periode gedaald. De energiekost zelf is wel gestegen, omdat de energiecomponent gestegen is voor elektriciteit, maar de heffingen zijn gedaald in de bewuste periode. Dat blijkt uit de grafieken. In de laatste maanden was er wel heel wat heisa en steeg de kost voor de energiecomponent significant. Dat speelt evenwel veel minder voor de eindfactuur van gezinnen door het gewicht van de andere componenten.

Voor aardgas tekende zich een stijging af in 2018, te wijten aan de stijging van de olieprijs en dus ook van de gasprijs, die daar nog in grote mate aan gekoppeld is. De spreker wijst erop dat er vaak een misperceptie leeft bij mensen: het gaat veel over elektriciteit, maar die was een jaar eerder duurder, en de realiteit voor aardgas is juist andersom. Dergelijke zaken probeert de VREG in de marktmonitor te capteren, via enquêtes bij de gezinnen om hun perceptie over de elektriciteits- en aardgasprijs bij te sturen want zij verschilt vaak van de realiteit.

Een grafiek toont de positie van een gezin in België in vergelijking met andere Europese landen wat de prijzen betreft. Eurostat publiceert er jaarlijks cijfers over. België zit aan de kop voor wat elektriciteit betreft en voor aardgas in de middenmoot of zelfs achteraan qua kostprijs. Dat is te wijten aan het feit dat de lasten op elektriciteit zitten en niet op fossiele brandstoffen zoals bijvoorbeeld aardgas. Ook voor de eerste helft van 2018 publiceerde Eurostat cijfers. Daar neemt ons land voor elektriciteit de derde plaats in wat de prijs betreft, maar in 2017 zat Duitsland niet in de cijfers. De VREG is zelf ook bezig met een gedetailleerde benchmarking van de prijzen en de tarieven met de buurlanden. PwC werkt aan die studie die de VREG eind 2018, begin 2019, wenst te publiceren. De algemene tendens wijkt niet af van de cijfers van Eurostat, maar het geeft een eigen methodologie om voor heel veel verschillende profielen een vergelijking te maken, gezinnen maar ook kmo's.

Waar komt de hoge elektriciteitsprijs vandaan? In de eerste plaats is dat een gevolg van de hoge openbaredienstverplichtingen en toeslagen, die ongeveer de helft van de distributienettarieven beslaan. Dat betekent voor een gemiddeld gezin ongeveer 200 tot 250 euro extra kosten op de elektriciteitsfactuur. De openbaredienstverplichtingen zijn een amalgaam van kosten. Voor aardgas zijn er nauwelijks of geen.

De VREG heeft een grafiek of voorstelling geïntroduceerd die een vergelijking toont van de kostprijs voor verwarming voor een gemiddeld gezin naargelang het verwarmt met houtpellets, aardgas, stookolie of met een warmtepomp. Er blijkt dat een warmtepomp significant duurder is dan andere energiedragers, nog abstractie gemaakt van de investeringskost. Het goedkoopst zijn houtpellets. De lasten zijn daar zeer beperkt. De marktmonitor die zeer recent gepubliceerd is, bevestigt die cijfers. Mensen verwarmen steeds meer met houtpellets of hout en minder met andere dragers. Uit studies blijkt dat gezinnen zich aanpassen en uiteindelijk kiezen voor de goedkoopste oplossing. Of dat goed is, laat de spreker

in het midden. De VREG kan niets doen aan de openbaredienstverplichtingen en kan dus enkel vaststellen dat de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor een gemiddeld gezin daardoor hoog zijn.

De distributienettarieven zijn wel een eigen bevoegdheid. In die zin zijn in 2018 een aantal beslissingen genomen die de tarieven in 2019 significant doen dalen, met zowat 50 of 60 euro per jaar per gezin. Een grafiek vanaf 2014 geeft aan dat de prijs voornamelijk is gestegen ingevolge de aanpassing van tarieven in het licht van de vennootschapsbelasting op DNB's. Een tweede stijging kwam er door de verhoging van de btw van 6 procent naar 21 procent. De VREG besliste intussen over de bestemming van de saldi 2010-2014 en toepassing van een x'-factor waarmee de efficiëntiewinsten uit de fusie Eandis/Infrax tot Fluvius ten voordele van de tarieven zouden komen. Er is ook een beperkte aanpassing ten gevolge van de daling van de gewogen gemiddelde kosten van kapitaal (WACC). De zaken onder de bevoegdheid van de VREG resulteren in een daling van het desbetreffende gedeelte van de factuur voor de eindconsument.

Leveranciers

Ook over leveranciers publiceert de VREG maandelijks cijfers. Het van nabij opvolgen van het aantal leverancierswissels geeft een duidelijke indicatie van hoe goed de markt werkt. Bij veel wissels is er sprake van een sterke markt. Vlaanderen heeft een heel sterke marktwerking. Met de leverancierswissels komt men ook voor 2018 allicht boven de 20 procent uit. Eén op vijf van de gezinnen, kmo's en bedrijven, verandert van leverancier. Dat resulteert ook in een sterke spreiding van de marktaandelen. Het aantal leveranciers dat er bijkomt en een klein aandeel van de markt inneemt, blijft stijgen en de grote leveranciers blijven marktaandeel verliezen. De spreker geeft aan dat dat voor 2018 wel enigszins gerelativeerd moet worden.

Belangrijk nieuw aspect is dat een aantal leveranciers in moeilijkheden is gekomen. Het is wel logisch bij een goede marktwerking: op zeker ogenblik verdwijnen spelers die het niet goed doen uit de markt. De VREG probeert dat op een zo ordentelijk mogelijke manier te laten gebeuren zonder paniek te veroorzaken.

Eerste geval was Belpower, dat met zowel financiële als technische problemen kampte. De VREG besliste uiteindelijk om de leveringsvergunning op te heffen en dus in te trekken. Doordat Belpower nog een vergunning had in Brussel en Wallonië kon het verder blijven leveren in Vlaanderen. Er is een regelgevend initiatief genomen om dat aan te pakken. Daarnaast hebben de DNB's de toestemming gevraagd om de toegang tot het net te beëindigen. Die is ingewilligd en het is dan op 12 juni 2018 ook effectief gebeurd. De klanten zijn tijdelijk overgenomen door DNB's, met wie een positieve actie is opgezet om ervoor te zorgen dat zij zo snel mogelijk een andere leverancier zochten en vonden. Ze konden wel tijdelijk via de DNB's beleverd worden. De spreker duidt een grafiek ter zake. De verticale as toont het aantal klanten, de horizontale as staat voor de tijdlijn voor residentiële zowel als niet-residentiële klanten. Daaruit blijkt dat het gros van de klanten binnen twee maanden overschakelden naar een nieuwe leverancier. De actie was een succes te noemen.

Een tweede geval deed zich in juni 2018 voor. Plots kondigde Anode het stopzetten van de activiteiten aan. Dat geval ligt niet direct binnen de perimeter van de VREG. Het gaat om een toegangsverantwoordelijke/evenwichtsverantwoordelijke (ARP/BRP) op het Elianet, wat in eerste instantie tot de bevoegdheidssfeer van de CREG behoort. Onrechtstreeks beleverde Anode meer dan 200.000 klanten via meer dan tien leveranciers. Die moesten derhalve op korte termijn een andere ARP zoeken. De VREG heeft dan samengewerkt met de CREG,

de CWaPE en de BRUGEL om dat te realiseren. Het bedrijf Energie E&E, een bedrijf van Anode zelf, is daar niet in geslaagd. Men is er wel in geslaagd om een directe impact op afnemers te vermijden.

Het wordt wel duidelijk dat die verschillende marktrisico's er uiteindelijk toe leiden dat bedrijven hun activiteiten niet meer willen voortzetten of in de problemen komen. De VREG was al aan het zoeken naar een oplossing samen met de gewestelijke regulatoren. Vraag is hoe men zo'n gevallen zo goed mogelijk kan opvangen. Begin 2018 is ter zake een consultatie gestart. Conclusies en resultaten zijn gepubliceerd in september 2018 met als doel een advies te verstrekken ten behoeve van de diverse regeringen en parlementen van de gewesten. Dat moet begin 2019 gefinaliseerd raken. Er is een goede voorlopige oplossing via de DNB's. Heikele vraag is of de DNB's dat ook nog kunnen opvangen als een veel grotere leverancier het zou begeven. Daarom wil de VREG een oplossing die altijd van toepassing kan zijn.

De VREG heeft erop aangedrongen dat zij meer vat wil op de leveringsvergunningen. Zo kan een duidelijk signaal gegeven worden dat bij intrekking een bepaalde partij niet meer thuishoort op de energiemarkt. Recent deden zich nog twee gevallen voor: in eerste instantie Energy People, een kleine leverancier die geen businesscase kan realiseren als er geen oplossing komt. Ook dat was een leverancier met Anode als ARP. Er waren flexibele en vaste contracten. Voor die laatste vooral lukte het niet. Er wordt aan een oplossing gewerkt. En dan is er nog Comfort Energie, een op zichzelf financieel gezond bedrijf dat ook geen heil meer ziet in zijn elektriciteits- en gasactiviteiten.

Sociale statistieken

De VREG publiceert sociale statistieken in een sociaal rapport. Die grafieken behelzen het proces waarmee de leverancier een klant niet meer verder wil beleveren. Deze wordt opgevangen door de DNB. Als er dan nog geen betaling volgt, wordt een budgetmeter geplaatst.

De belangrijkste vaststelling voor het jaar 2017 is dat er vooral heel wat afbetalingsplannen zijn bij leveranciers, wat wijst op echte betalingsproblemen. De reden daarvoor kan te vinden zijn in de stijgende energiefactuur. Men bekijkt of die trend zich in 2019 doorzet.

Tegelijk houdt men ook in het oog of de trend die zich bij de leveranciers aandient, ook de DNB's raakt. Voor het sociaal rapport 2017 is er bij de DNB's weinig toe- of afname te noteren inzake budgetmeters. Men kan spreken van een lichte afname in de afsluitingen voor aardgas en een kleine stijging voor elektriciteit.

Certificatenmarkt

Medio 2018 is het certificatenmarktrapport gepubliceerd met alle details over de certificatenmarkt. De spreker laat een grafiek zien met de verschillende jaren en het aantal uitgereikte groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar, voor 2018 zowat 6 miljoen groenestroomcertificaten.

Belangrijkste tendens van dat jaar is een sterke afname van de overschotten van zowel de groenestroomcertificaten als de warmtekrachtcertificaten. Historisch gezien hadden de netbeheerders een hele stock opgebouwd van certificaten. Leveranciers die certificaten moesten indienen, waren er derhalve zeker van dat ze altijd wel voldoende certificaten konden vinden bij de netbeheerder. Het feit dat die stock is afgebouwd, maakt dat de netbeheerders minder certificaten op de markt brengen. Dat genereert veel meer activiteit tussen de verschillende

leveranciers en maakt dat er enige onzekerheid is bij leveranciers die een tekort hebben aan certificaten en er nog naar op zoek moeten gaan. De prijs is bijvoorbeeld de laatste weken gestegen tot dicht tegen het boeteplafond. De VREG acht het een goede zaak dat de markt ook werkt op die aspecten.

Op een slide wordt de prijs van de groenestroomcertificaten aangegeven. Het boeteplafond is historisch gezien een aantal keer gestegen en gedaald. Voor groenestroomcertificaten ligt de prijs rond de 100 euro met een actuele prijs van 97 euro. De prijzen voor warmtekrachtcertificaten vertonen een gelijkaardige tendens met een stijging van de prijzen in de afgelopen week. Die prijzen en verhandelde hoeveelheden worden maandelijks door de VREG gepubliceerd op de website. Iedereen heeft er dus goed zicht op.

Netbeheer

Ander aspect waarop de VREG in 2018 heeft gewerkt is het netbeheer. Over de kwaliteit van de dienstverlening van de netten kan men stellen dat die hoog ligt in vergelijking met de buurlanden.

Ook de fusie tussen Eandis en Infrax nam de eerste helft van het jaar aardig wat tijd in beslag. Eind maart kwam de aanvraag van de verschillende DNB's met de melding dat ze een beroep wilden doen op de werkmaatschappij Fluvius. Na grondig onderzoek van de onafhankelijkheid van Fluvius en analyse van de vraag, heeft de VREG eind juni 2018 toegezegd. Daarmee doet zij geen uitspraak over de opportuniteit van de zaak. Op 1 juli 2018 is Fluvius van start gegaan.

De laatste goedgekeurde versie van het technisch reglement voor elektriciteit dateert van 2015. De VREG is met een herziening begonnen en maakte een heel gedetailleerde uitwerking. Er is intussen een set van quasi volledig nieuwe technische reglementen. Het ontwerp ligt nog voor ter consultatie tot en met 14 november 2018. De reacties worden dan geanalyseerd en een beslissing moet volgen in de eerste helft of het eerste kwartaal van 2019. Voor gas wordt een eerste versie van technisch reglement uitgewerkt.

Op de digitale meter en het desbetreffende decreet en besluit gaat de spreker niet meer in detail in en verwijst hij naar de bespreking van het ontwerp van decreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1654/2). Er is een simulator online gezet voor prosumenten waarmee de VREG zoveel mogelijk informatie verschaft.

Over Atrias en de digitale meterketting zijn heel wat vragen binnengelopen vanuit verschillende hoek. Atrias loopt niet goed. Het is onduidelijk wanneer dat klaar is, en wat de scope wordt. De DNB's vragen om een 'rescoping' van het project en geven tegen eind 2018 aan wat er nog opgeleverd wordt tegen april 2020. De gedelegeerd bestuurder van Fluvius geeft aan dat het van hun kant nog altijd de bedoeling is om ervoor te zorgen dat het binnen de federale logica past. De VREG wacht het voorstel van de diverse betrokken partijen af. Er is vanuit de VREG, de CWaPE en de BRUGEL een gemeenschappelijke brief gestuurd met de vraag om meer uitleg over de plannen. Een digitale meter kan pas slim worden als er daaraan een slimme ketting is gekoppeld, herhaalt de spreker. Die ontbreekt tot nader order.

Informatie en communicatie

Andere taak van de VREG is communicatie en het verschaffen van informatie aan de eindconsument. De website wordt op jaarbasis ongeveer een miljoen keer bezocht. De V-test werd tussen januari en oktober een kleine 400.000 keer uitgevoerd. Er zijn zowat 50.000 abonnees op de nieuwsbrief en er komen heel

wat infovragen. Van januari tot oktober waren dat er 4600. De VREG behandelde ook 41 klachten.

3. Ondernemingsplan 2019

Wat is de focus van het ondernemingsplan 2019? In de eerste plaats zal dat gericht zijn op de tariefregulering. In 2019 bereidt de VREG zich voor op de tariefmethodologie 2021-2025. Ook de hervorming van de tariefstructuur wordt daarin opgenomen inclusief het capaciteitstarief. Daarover worden in de komende maanden een aantal consultaties gelanceerd. Een nieuwe tariefmethodologie met daarin een nieuwe tariefstructuur moet mogelijk zijn vanaf 2021. Een studie over de regionaal objectiveerbare verschillen loopt en is een noodzakelijke voorwaarde.

Vraag die voorligt in het kader van de herziening van de technische reglementen gaat over de databeheerder, de digitale meter, en de invloed die dat zal hebben op de technische reglementen. Het ontwerp van ondernemingsplan is opgemaakt op 19 oktober 2018, zoals het op dat moment gekend was.

Het toezicht op leveranciers is al verhoogd met het oog op de vele perikelen. Er is meer informatie gevraagd over hun financiële toestand, maar dat zegt niet alles. Uiteindelijk bepaalt het koppel leverancier/ARP en de portfolio op welke termijn de leverancier iets kan realiseren. De VREG wil daar alvast meer werk van maken, samen met de andere regulatoren. Een algemeen gedragen noodleveranciersregeling is in de maak.

In het kader van monitoring blijft de VREG zijn jaarlijkse rapporten opmaken, over de markt, de sociale openbaardienstverplichtingen, de netkwaliteit, de certificatenmarkt en de garanties van oorsprong. Heel wat andere actoren hanteren ze als basis vanwege de omvangrijke informatie.

De website levert heel veel informatie, maar de juiste informatie is niet altijd gemakkelijk te vinden. Men bekijkt waar het meest en het minst vraag naar is en werkt aan een nieuwe doelgerichte website. Met betrekking tot de V-test wordt een investeringsproject in de steigers gezet om verbeteringen aan te brengen. Bij de simulator voor prosumenten komt een uitbreiding met batterijen.

Elke twee maanden zit de VREG samen met de andere gewestelijke regulatoren en het federale niveau. Daarnaast zijn nog heel wat werkgroepen actief die samenkomen op regelmatige basis. Er zijn heel wat regulatoren in diverse sectoren, op Vlaams niveau de VRM, de VMM, de VREG en op federaal niveau, de BIPT enzovoort. Fluvius, dat heel veel regulatoren rond zich heeft, breidt nu zijn activiteiten uit. De banden worden daartoe aangehaald met de andere regulatoren die ook toezien op Fluvius. De VREG informeert zijn verschillende actoren op regelmatige basis via een belanghebbendenoverleg. In 2018 zijn er drie of vier de revue gepasseerd. Dat blijft men doen.

Er zijn ook een aantal adviezen uitgebracht en ook die activiteit wordt doorgezet. Een van de zaken is een juridisch kader voor wat betreft flexibiliteit.

In het licht van een benchmarking van prijzen en tarieven in het Vlaamse Gewest versus de buurlanden loopt er een studie van PwC. Tegelijk zijn een aantal brieven verstuurd naar de collega-regulatoren van de buurlanden. De VREG kijkt hier vooral naar Nederland en Duitsland. Op databeheerder en databaheertarieven gaat de spreker niet in. Hij vermeldt wel een aantal andere opgelegde taken in het decreet over warmte- en koudenetten (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1056/4) dat van toepassing is vanaf 2019.

Voor de interne organisatie staat de aanwerving van een aantal mensen bijkomend op de agenda. De VREG acht het tevens van belang de mensen te houden die goed presteren. Beide zaken zijn niet eenvoudig binnen de energiesector waar de vraag naar geschikte mensen zeer hoog is.

4. Begroting

In de begroting 2019 is heel weinig gewijzigd ten opzichte van 2018. Er is alleen de indexaanpassing ingevolge de stijging van de loonkosten. Dat maakt dat de VREG rekent op een dotatie vanuit het Energiefonds ten belope van 6,28 miljoen euro.

II. Vragen en opmerkingen van de leden

1. Tussenkomst van Johan Danen

Johan Danen hoort graag dat er evolutie is in de nettarieven en de tarieven en dat de factuur voor de eindconsument zal verminderen ten opzichte van het voorgaande jaar. Er moet kostenefficiëntie mogelijk zijn bij de netbeheerders, onder meer door de fusie tussen Infrax en Eandis. Waar komt de term x'-factor vandaan? Hoe zal dat evolueren? De cijfers die circuleren zijn hoog of laag naargelang de bron. Hoe schat de VREG het gevolg van die fusie in inzake gerealiseerde kostenbesparingen en voor de nettarieven?

Van de leveranciers komen sommigen in woelig water terecht, tot zelfs zo ver dat ze hun activiteiten willen stopzetten. Hoe wil men in meer monitoring voorzien? Is er structureel overleg? Zullen er een aantal parameters opgevolgd worden, zoals de financiële?

Wat betreft de V-test is er geregeld communicatie. De CREG begeeft zich ook soms op dat domein. Blijft dat niet beter goed afgelijnd? Is er niet beter één entiteit die zich daarmee bezighoudt? Hebben de sprekers suggesties voor de wetgever om de V-test meer toekomstbestendig te maken? Bij groepsaankopen bijvoorbeeld verwachten klanten een goed tarief en dat is ook vaak zo, maar soms ook niet het beste. Een jaar na datum kan het echter zijn dat dat tarief niet langer bestaat of van naam verandert. Dan beginnen de problemen. Mensen komen soms in een heel duur tarief terecht en wie het niet heel goed in de gaten houdt, waant zich altijd bedrogen. Kan de wetgever iets doen om aan dergelijke praktijken paal en perk te stellen? Het lid beseft dat er een vrije markt geldt en dat niet alles te reguleren is. Maar misschien is er iets voor verbetering vatbaar, oppert hij.

Een aantal kleinere leveranciers zijn weggevallen. Wat als er inderdaad een grote valt? Is men daarop voorbereid? Kan de leveringszekerheid gegarandeerd worden? Met betrekking tot de groenestroomcertificaten en de warmtekrachtcertificaten wil het lid weten hoe het zit met de liquiditeit op de markt. De marktwerking is veel beter geworden. Wat is een optimaal niveau van liquiditeit, of hoeveel van die certificaten moeten er in de markt zitten om dat te bereiken? Men zou bijna tegen het plafond aan zitten.

Wat is het verband tussen de VREG en Atrias? Hoe verhouden die zich tot elkaar? Er circuleren verhalen rond.

Als het gaat over de tariefmethodologie 2021-2025, dan heeft men het over capaciteitstarieven. Hoe voorkomt men dat kleinverbruikers de dupe worden? Besparen op energie moet beloond worden en niet bestraft, oppert het lid.

Inzake de digitale meter vraagt hij of de VREG bij zijn standpunt blijft over hoe men met de nettarieven wil omgaan? Mensen die prosumant zijn, moeten een gegarandeerd rendement houden gedurende een tijd. Iedereen moet daarin zijn verantwoordelijkheid opnemen, stelt het lid.

Het aantrekken en behoud van kwalitatief hoogstaande personeelsleden vindt Johan Danen belangrijk, maar hoe pakt men dat aan? De privésector betaalt soms meer. Hij begrijpt de stellingname, maar meer geld toekennen om die reden beschouwt hij als allicht te verregaand.

2. Tussenkoms van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy vindt de focusactiviteiten voor 2019 maar mager. Wat betreft de tariefmethodologie 2021-2025 zouden er een aantal marktconsultaties gebeuren. Het lid ziet niet wat er precies speelt. Wat zijn de visies? Is er nog sprake van de flexibele capaciteitstarieven?

Wat met de technische regulering? Als de digitale meter er komt en men niet langer gelooft in Atrias, wat dan? Is er een alternatief? De regelgeving is er niet op voorbereid. Acht men zich dan verantwoordelijk om iets in dat verband voor te bereiden, bijvoorbeeld rond opslagcapaciteit en batterijen, vermarkting en flexibele toegang tot het net? Dat kan bij Elia. Wat is de visie?

Controle, handhaving, informeren en samenwerking vindt het lid prima. Maar hoe zit het met de monitoring? *Andries Gryffroy* stelt vast aan de hand van al zijn schriftelijke vragen dat men in Vlaanderen eigenlijk niets aan gegevens heeft: er zit een beetje bij VITO, iets bij Energyville, de VREG, het VEA enzovoort. Overal zitten er cijfers, maar niemand doet moeite om die ergens samen te brengen en te coördineren. Zo kan men wel het exacte aantal windmolens oplijsten, maar niet zeggen hoeveel ze over een jaar samen geproduceerd hebben. Vraagstellers worden van het kastje naar de muur gestuurd. Is de VREG voorstander van een digitaal dataplatform waar al die data samenkomen?

Op de slide van pagina 13 zou alles omgerekend moeten worden in kilowattuur voor het gemak van de vergelijking.

Tijdens de hoorzitting over het ontwerp van decreet over digitale meters stelde het lid dat het chaos zou creëren als men de simulator dan op de website zou zetten. Men deed dat toch en hij kreeg gelijk. Wat wil men daaraan doen?

3. Tussenkoms van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts hoort in de toelichting over aanpassingen aan technische reglementen voor elektriciteit en aardgas. Komt er ook zo'n technisch reglement voor warmte?

De Vlaamse Regering heeft een actieplan met betrekking tot energiearmoede. De cijfers wijzen uit dat dat niet het gewenste resultaat geeft. Bieden de enquêtes bij gezinnen daarvoor een verklaring? Is er een rode draad die men kan hanteren om bij te sturen?

4. Tussenkoms van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz heeft opgemerkt dat er bijkomende aanwervingen zijn gebeurd. Er zijn daartoe budgetverhogingen toegekend een jaar eerder. Niet alle functies zijn ingevuld, maar slechts 1 van de 6. De simulator is een nuttige tool, als die ook performant is. Kan het dat het gebrek aan mankracht er de oorzaak van is dat bepaalde taken onder druk moeten worden uitgevoerd en dus minder

grondig dan verwacht gebeuren? Als de vacatures niet ingevuld raken, zijn er dan indicaties over de redenen daarvoor. Heeft het met barema's of vergoedingen en decretale criteria te maken?

Er is een eengemaakte distributienetbeheerder die nog wel wat morrelt over de manier waarop de fusiewinsten worden aangerekend. Algemeen is het evenwel onmogelijk om binnen Vlaanderen tarieven te benchmarken. Het is dan de bedoeling om dat te doen ten aanzien van gelijkaardige regio's. Dat komt vrij stroef van de grond. Het blijkt binnen België niet zo'n probleem, maar in Europa is het niet zo eenvoudig om regulatoren te vinden die willen meewerken.

De VREG zou enthousiast meewerken aan de controle op de garanties van oorsprong. Wat dat betreft leerden de hoorzittingen dat die al eens dubbel aangerekend worden. De leveranciers kopen ze aan, maar Noorwegen laat tegelijkertijd nog altijd uitschijnen dat het zelf alleen groene stroom heeft. Hoe zit het daarmee? Licht de invoering van garanties van oorsprong voor biogas, biomethaan en waterstof ook op de plank? Het lid wijst op het belang van de opkomst van waterstof en het onderscheiden van grijze en groene waterstof. De groene waterstof moet een 'level playing field'-benadering krijgen, aldus het lid. In welke mate is in Europa full disclosure mogelijk? Zijn er nog obstakels en welke?

Het dossier van de ombouw van laagcalorische naar hoogcalorische netten sleept al enige tijd aan. Is de timing in het ondernemingsplan voor Synergrid realistisch ingeschat? Welke maatregelen zijn nog nodig? De VREG ijvert voor het federaal fonds om die transitiekost te solidariseren. Is er evolutie in dat dossier?

De V-test is zeer populair. Het is een vlaggenschip geworden. Er is ook een servicecheck en een groencheck en een herkomstvergelijker. Die laatste drie worden niet zo vaak gebruikt. Men vraagt zich af of ze niet geïntegreerd moeten worden in de V-Test? Dat zou de helderheid evenwel niet ten goede komen. Zijn er in het ondernemingsplan nog werkzaamheden ter zake voorzien, of communicatie?

Heeft de VREG voldoende middelen om zijn taken te volbrengen?

III. Antwoorden

Pieterjan Renier stelt dat de tariefmethodologie in 2018 een aantal keren is gewijzigd. De belangrijkste beslissing was in het kader van de saldi 2010-2014, over de toewijzing daarvan. De motivering voor die beslissing bevindt zich op de website. Dat is de belangrijkste reden waarom in 2019 de tarieven zullen dalen.

Men spreekt van x'-factor omdat in de eerste helft van 2018 de fusie van Infrax en Eandis werd aangekondigd met de mededeling dat ze in een bepaalde efficiëntiewinst zou resulteren. Dat is bekeken in de mate dat er rapporten over waren en vertaald naar een beslissing tot eind 2020. Dat is omgezet in een x'-factor. Er was ook een indicatie voor een langere termijn die nog vertaald moet worden in de methodologie van 2021 tot 2024. De motivering over die beslissing staat ook op de website. Er is een consultatie over gehouden die heel wat reacties genereerde. Beide beslissingen liggen nog ter discussie. De spreker geeft daarom niet meer commentaar. In de tariefmethodologie was er al een factor x, vandaar nu de x'-factor.

Wat de leveranciers betreft, is men begonnen met een financiële doorlichting. Historisch is bekeken of die voor de verschillende maatschappijen in goede dan wel slechte zin evolueren. Bij Energy People had men de bui zien hangen, voor

Comfort Energy helemaal niet. Dat gaat niet ver genoeg, omdat er geen zicht is op wat voor soort contracten zijn aangegaan. Als men bijvoorbeeld alle risico's doorschuift naar een ARP, dan blijft er niets in de cijfers zitten. Louter financieel toezicht is dus onvoldoende. De VREG tast nu af hoe ver men kan en mag gaan. Een bezorgdheid is dat er soms sprake is van buitenlandse bedrijven met een filiaal in Vlaanderen. Daar zit niet veel geld in en dus hoeft er niet veel mis te gaan om het te elimineren.

De noodleveranciersregeling moet dienen om te kunnen instaan voor opvang mocht er een grotere speler onderuitgaan. Dan kunnen de klanten allicht over de resterende leveranciers verdeeld worden, zoals in Wallonië gebeurt. Pasklare oplossingen zijn er niet.

Als iemand plots te horen krijgt dat zijn energieleverancier ermee stopt en er zijn veel voorschotfacturen betaald, dan voelt die persoon zich bekocht. Hetzelfde geldt voor wie zonnepanelen heeft en zo het opgebouwde overschot kwijtspeelt. Dat een leverancier verdwijnt, is nog aanvaardbaar, maar die gevolgen niet. De VREG probeert de mensen te informeren, maar met Comfort Energy is dat niet gebeurd, omdat er eigenlijk geen probleem is. Men beraadt zich erover hoe dat alsnog kan.

Wat het afstemmen van de V-test met de andere regulatoren betreft, stelt Pieterjan Renier dat we in totaal vier regulatoren kennen die voor sommige domeinen in elkaars vaarwater terechtkomen. Uit de marktmonitor blijkt dat de CREG-scan bijna niet wordt gebruikt. De CREG probeert daar wel iets aan te doen. De V-test blijft evenwel een belangrijk instrument en qua prijsvergelijkingswebsite de belangrijkste.

Daarnaast gebruiken ook andere websites soms de naam van de V-test en in dat verband zijn er juridische acties ondernomen omwille van de verkeerde informatie.

Met de ingang van digitale meters zullen mensen een steeds meer individueel profiel krijgen. De V-test moet daarop kunnen inspelen. Men krijgt met die meter een goed zicht op het verleden van het energieverbruik en de consument hoeft zelf zijn verbruiksverleden niet meer in te geven. Men vraagt zich af of dat te combineren is met de gegevens van de leverancier om op termijn nog een betere service aan te bieden aan de consument. Het wordt een belangrijk investeringsproject voor de komende jaren.

Zijn er voldoende middelen als regelgever met betrekking tot groepsaankopen? Een studie ter zake van de CREG deed vragen rijzen. Men was er al een aantal maanden mee bezig en ook de VREG brengt een studie uit op korte termijn. Er is heel wat informatie opgevraagd bij een aantal marktspelers en men heeft daarbij geen hindernissen ondervonden. De spreker is geen vragende partij om de wetgeving te veranderen in dat verband. Het is de bedoeling om de resultaten van bijvoorbeeld groepsaankopen in de V-test te introduceren. Het aspect van mensen die na één jaar automatisch op een ander contract worden gebracht is één van de problematieken. Men moet zeer aandachtig blijven. De grootste discussie is het gedeelte vaste vergoeding en is de meest ruchtbare factor geweest in de eerste maanden van 2018: mensen kwamen voor verrassingen te staan omdat ze plots nog een vaste vergoeding moesten betalen. Er mag geen verbrekingsvergoeding zijn. De federale ombudsman voor Energie is ter zake blijkbaar een aantal zaken gestart. De VREG heeft de V-test zo aangepast dat mensen er attent op worden gemaakt dat op een contract een vaste vergoeding geldt. Bij een groepsaankoop zou men dat op dezelfde manier behandelen.

Over groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten is recent wel wat te doen geweest. Er is onderzoek aan gewijd. Men kon vaststellen dat er algemeen voldoende groenestroom- en warmtekrachtcertificaten in de markt zijn. Er moeten er 6 miljoen ingeleverd worden en er worden er voldoende uitgereikt opdat leveranciers ook 6 miljoen groenestroomcertificaten kunnen inleveren. Hetzelfde geldt voor warmtekrachtcertificaten. Sommige houden er in portfolio om die later of in het volgende jaar in te dienen, een soort risicobeheersing. Andere leveranciers nemen het risico en willen nog op het laatste moment groenestroomcertificaten aankopen. Als die er dan niet zijn, betalen ze de boete. Het ene portfolio kan er dus wel meer hebben dan het andere.

Hoe staat de VREG tegenover Atrias? Juridisch ziet de VREG toe op de DNB's. Zij stellen een werkmaatschappij aan. Die heeft met de andere werkmaatschappijen in België een overeenkomst gesloten en een bedrijf opgericht, Atrias. Dat oefent een aantal taken uit voor de werkmaatschappij. De VREG houdt niet rechtstreeks toezicht op Atrias. Er is wel in samenspraak met de gewestelijke entiteiten beslist om dat toch van nabij op te volgen in 2018 en de VREG maakt intussen deel uit van het marktcomité en het auditcomité. Zo heeft men uit de eerste hand zicht op wat uit de lopende audit komt. Er worden ook vragen bij gesteld.

Vanuit regelgevend oogpunt is er voor de tarieven een budget voorzien tot eind 2020. Daarmee moeten de DNB's het doen. Als er een meerkost is, dan gaat dat van hun marge voor de volgende periode. De tariefmethodologie is dermate gewijzigd dat men bepaalde kosten kan weigeren wegens onredelijk. Het budget wordt daaraan dan aangepast voor de volgende periode. Zo zou men voor Atrias tot de conclusie komen dat bepaalde gelden zijn uitgegeven die onaanvaardbaar zijn. Dat heeft dan een effect op de volgende tariefperiode. Met betrekking tot Atrias wil men dat er een aantal resultaten worden afgeleverd tegen 1 april 2020. Hoe de DNB's dat doen, is niet van belang – via Atrias of anders – maar in de technische reglementen zijn specifieke deadlines ingeschreven die bijvoorbeeld voor vermarkting moeten gehaald worden. Meer fundamenteel probleem is dat in Vlaanderen digitale meters geïntroduceerd worden en men er naar capaciteitstarieven wil gaan. Zelfs al wordt Atrias opgeleverd, wat in Brussel en Wallonië niet het geval is, dan zullen er geen capaciteitstarieven voorzien zijn en voor digitale meters moeten er nog heel wat aanpassingen gebeuren. Het is dan niet duidelijk wanneer dat moet gebeuren. Atrias maakt abstractie van het feit dat het om een federaal land gaat met verschillende gewesten en een verschillende regelgeving. Het kan niet dat Atrias autonoom bepaalt of het nieuwe regelgeving in een gewest toepast of niet. De VREG wil die boodschap meegeven aan de DNB's: via Atrias realiseren wat de VREG vraagt kan, maar de regelgeving is wat ze is en als het niet via die weg gaat, dan moet het nog wel via een andere weg gerealiseerd worden.

Het debat over de tariefmethodologie en de capaciteitstarieven speelt geregeld in de raad van bestuur. Doel is het proces voort te zetten om het te laten uitmonden in een wijziging van de tariefmethodologie voor 2021-2025. Een capaciteitstarief definiëren is niet eenvoudig. Daar is men mee bezig.

De spreker bevestigt de visie op de digitale meter zoals ook tijdens de hoorzitting aangebracht.

Met betrekking tot het personeel in de VREG verwijst hij naar het ondernemingsplan. Er zijn in 2018 drie aanwervingsrondes gehouden, waarbij uit de eerste één iemand is aangeworven voor wat betreft de tarieven. In elke ronde zijn heel diverse profielen gevraagd. In de tweede ronde zijn twee juristen aangeworven en in de derde ronde ging men vooral op zoek naar technische profielen. Dat laatste is het moeilijkst, oppert Pieterjan Renier. De personen in kwestie moeten behalve technisch onderlegd en ervaren als ingenieur in de energiesector, ook

geboeid zijn door de juridische kant van de zaak. Hoe kan men die mensen ook houden? Loonsgewijs kan men niet optornen tegen de energiesector. Het is dan vooral PTOW, de balans werk en persoonlijk leven en de uitdaging van het werk die het verschil moeten maken.

De technische reglementen omvatten duidelijke deadlines. Zo moet de vermarkting van energie mogelijk zijn tegen 1 april 2020. Hoe dat gebeurt, maakt niet veel uit. Het is dan aan de netbeheerders om dat in IT om te zetten. Voor de capaciteitstarieven is de timing gelegd op 1 januari 2021: dan moet dat technisch mogelijk zijn. Dat wordt omschreven in de technische reglementen of in de tariefmethodologie.

Qua innovatie is de VREG onder meer bezig met de local energy communities. Er gebeurt onderzoek naar de andere Europese landen, naar hoe men daarmee moet omgaan. Het staat beperkt opgenomen in het ondernemingsplan, maar kan wel leiden tot advies of een voorstel van regelgeving. Men probeert daarover ook van gedachten te wisselen met andere regulatoren, netbeheerders enzovoort. Nergens in Europa is de pasklare oplossing te halen voor de ingang van batterijen, de flexibiliteit enzovoort. Men denkt er overal over na en de VREG probeert daarop in te spelen.

Wat betreft monitoring en het ene grote dataplatform kan de spreker alleen de visie volgen. De data die de VREG kan aanleveren, bezorgt men ook op eenvoudige vraag, maar het is niet de bedoeling om de lead te nemen ter zake.

De VREG wil ook werken aan een technisch reglement voor warmte, maar niet meteen, zo luidt het intern. De wetgeving voorziet voorlopig vooral in sociale maatregelen. Het is moeilijk om dan al zonder de nodige technische kennis voorop te stellen hoe dat er technisch moet uitzien. Eerste prioriteit is ervoor te zorgen dat alle sociale openbaardienstverplichtingen inzake warmte gerespecteerd worden: geen afschakeling zonder meer, afbetalingen enzovoort.

Een stijging van energiearmoede of afsluitingen is vaak gevolg van de eerste reflex van mensen die bij onverwachte betalingen, bijvoorbeeld door onvoorziene prijsstijging via een eindfactuur waarop die verrekend wordt, hun rekeningen niet betalen. In eerste instantie komen ze dan bij de leverancier in een proces van afbetalingen terecht en de spreker vreest dat wat zich nu aandient bij die leverancier met een toename van afbetalingsplannen een jaar later bij de netbeheerder opduikt, maar dan voor budgetmeters. Vooral de stijging van aardgas- en olieprijsen stelt gezinnen voor onverwachte kosten.

De simulator is online gezet vanuit de opdracht van de VREG om het publiek te informeren. Niet de VREG heeft chaos gecreëerd, maar het decreet zelf, volgens de spreker.

Wat de vraag naar de benchmarking betreft, stelt de spreker dat met betrekking tot de tarieven de studie met PwC loopt. Tegelijk zijn diverse collega-regulatoren die men goed kent, aangeschreven. Een benchmarking met de Duitse regulator met zijn 800 DNB's ziet men daar niet zitten. De Nederlanders zijn wel geïnteresseerd. Daar is het aantal DNB's in de afgelopen jaren verminderd van 40 naar 7. Ze verwachten nog een aantal fusies en vrezen zich ooit in dezelfde situatie te bevinden. De Autoriteit Consument & Markt (ACM), een onafhankelijke toezichthouder die zich sterk maakt voor consumenten en bedrijven, deed ooit de benchmarking tussen de diverse DSO's en ze beschikken dus over de nodige kennis. Ze weten wat nodig is en kennen een aantal bedrijven die dat in naam van een aantal regulatoren zouden kunnen doen, door hun eerder vermelde ervaring. Men hoopt vooralsnog de Duitsers enthousiast te krijgen. Voor zichzelf schatten ze qua middelen dat ze 3000 uur nodig hebben voor één jaar, plus een

extern bedrijf. Ze maken de inschatting. De Fransen en de Portugezen hebben niet eens geantwoord. Men focust daarom vooral op de eigen gewesten, die dat wel willen.

Over de 'issuing bodies' en de garanties van oorsprong stelt de spreker het Noorse probleem te kennen. Groene stroom wordt in Noorwegen wel fysisch geproduceerd maar de certificaten worden geëxporteerd en is daar dan eigenlijk 'grijze' stroom geworden. De VREG gaat ervan uit dat daar de nodige acties ondernomen worden.

Voor wat de garanties van oorsprong van de andere brandstoffen betreft, heeft Fluxys een aantal initiatieven in de steigers staan, zoals de injectie van biomethaan. Dat is groen gas en er zijn gesprekken om dat te waarborgen, onder meer met het VEA en Fluxys. De spreker oppert dat Vlaanderen kan bogen op 15 jaar ervaring inzake garanties van oorsprong voor elektriciteit. Het lijkt makkelijkst om die wetgeving ter zake te kopiëren en te bekijken of die ook toepasbaar is voor aardgas. Fundamenteel verschil is de opslagmogelijkheid van aardgas, die met elektriciteit niet bestaat. Dat vergt denkwerk. Binnen de Vlaamse overheid is men aan de slag om die garanties van oorsprong mogelijk te maken.

Wat de omschakeling naar hoogcalorisch gas betreft, is de timing van Synergrid 2020, en is er een strak plan om alles te realiseren tegen 2029. Daar zit vooral een commerciële achtergrond achter, veronderstelt men bij de VREG. Federaal wordt er in het kader van de ombouw naar het hoogcalorisch aardgas voorzien in een fonds dat die kosten moet dekken. Men heeft er geen zicht op of dat er ook echt komt. Pieterjan Renier verwacht dat het een uitdaging wordt om dat in het komende federale regeerakkoord in te schuiven.

Een combinatie van de groencheck en de servicecheck en andere lijkt de spreker wel mogelijk. Die twee worden niet echt vaak benut, maar ze bieden wel geregeld een controle. De groencheck wordt zo'n 10.000 keer per jaar uitgevoerd. Mensen stellen er wel soms bij vast dat hun energie niet zo groen is als wordt beweerd. De VREG is aan de slag gegaan met een voorbeeld dat over duizenden contracten gaat. Ze waren door de leverancier verkocht als groen, maar waren dat niet. De VREG wordt wel verwittigd als er iets fout zit en start dan een onderzoek.

Wat de middelen betreft stelt de VREG dat deze voorlopig voldoende zijn.

IV. Bijkomende vragen en antwoorden

Johan Danen hoort dat de moeilijkste profielen de technische zijn. Die kon men niet aanwerven. Had dat gevolgen voor de werking van de VREG? Of verwacht men er gevolgen van? Hoe lost men dat op?

Met betrekking tot de warmtepompen komt het lid nog terug op de tarieven. Warmtepompen zijn wenselijk maar zeer duur. Wat kan en wil de VREG daaraan doen? Met de digitale meters dreigt er nog een groter onevenwicht tussen de kosten van een warmtepomp en wie op een andere manier verwarmt. Het lid legt uit dat mensen met de terugdraaiende teller hun in de zomer met zonnepanelen opgewerkte stroom in de winter kunnen aanwenden. Als dit niet langer mogelijk is, zullen de mensen nog veel meer betalen. Dat zou de attractiviteit van warmtepompen helemaal tenietdoen en vraagt dus om een oplossing.

Andries Gryffroy herinnert eraan dat het nuttig zou zijn om in de informatie alles terug te brengen tot kilowattuur als maatstaf.

De bewering dat een minister voor de bewuste chaos zou hebben gezorgd, weerlegt het lid. Als men in de tool niet meteen in de simulator de mogelijkheid inschuift om een batterij te koppelen, dan krijgt men chaos want er komen veel vragen. Het lid refereert aan de massa mails die binnenkomen met boze opmerkingen over de simulator, die soms werkt, dan weer niet. Is het niet beter de simulator dan weg te halen tot hij optimaal kan werken en alles er inzit?

Als hij hoort pleiten voor een speciaal tarief voor warmtepompen, dan vreest het lid dat men terechtkomt in een systeem waarbij een hele rist tarieven gehanteerd worden in functie van de toepassing. Een tarief voor warmtepompen is dan interessant daarvoor, maar juist minder interessant voor mensen met zonnepanelen, als het tarief dan algemeen verlaagd wordt. Zij doen er immers langer over om hun investering terug te verdienen. Andries Gryffroy ziet dan ook graag dat men grondig nadenkt over de toepassing van een capaciteitstarief. Er zou een marktconsultatie zijn, maar eenmaal die is afgewerkt, valt er nog moeilijk aan te sleutelen, weet het lid. Hij wil dan ook liever over de tariefmethodologie van gedachten wisselen vóór de marktconsultatie.

Tinne Rombouts gaat nog even in op het technisch reglement warmte. Het lid wijst erop dat op het terrein echter wel de vraag naar uitvoering leeft, net als de bezorgdheid dat er later bijstellingen nodig kunnen zijn. Hoe ziet men dat en hoe past het in de planning?

In 2016 al liet de Vlaamse Regering noteren dat wat betreft energiefraude de DNB's in samenwerking met onder meer de VREG een actieplan zouden moeten opstellen. Het ondernemingsplan benoemt energiefraude niet specifiek als term en neemt ook geen acties op ter zake. Wat is daar de stand van zaken?

Pieterjan Renier stelt dat men op zoek is naar een aantal IT-mensen en ingenieurs. Om projecten zoals de V-test op te zetten heb je die nodig, aldus de spreker. Er zijn nu mensen maar die moeten hun tijd verdelen over een aantal zaken. Voorlopig is het ontbreken ervan geen remmende factor, maar als er extra werk op de plank komt met bijvoorbeeld een nieuw technisch reglement warmte, dan wordt het voor die vier of vijf technische mensen die er zijn wel heel moeilijk. Het is niet meteen een grote prioriteit. Daarvoor wil men eerst een extra aantal mensen incorporeren om hen dan in te zetten op die aspecten. Het is soms schipperen. Twee extra ingenieurs zouden zeer welkom zijn.

Wat betreft de monitoring is de spreker het volmondig eens met de vraag naar één groot dataplatform. De VREG wil daar graag aan meewerken en kan ook heel wat data leveren, zoals het nu al doet voor het VEA. Het initiatief zal niet bij de VREG liggen, maar de bereidheid is er absoluut.

Bij de bedenking over de omzetting naar kilowattuur geeft de spreker nog mee dat een warmtepomp maar 6000 kilowattuur is, tegenover gas dat 23.000 kilowattuur levert. Men probeert gewoon een vergelijkbare warmte te creëren voor een gezin en vergelijkt zo dan 4000 kilogram houtpellets met 23.000 kilowattuur aardgas of 2000 liter stookolie en 6000 kilowattuur elektriciteit voor een warmtepomp. De warmtepomp komt dan overeen met ongeveer 24.000 kilowattuur met een efficiëntiefactor (COP) van 4. Alles op kilowattuur brengen, levert geen heel correcte vergelijking.

De simulator is tussen 10.000 en 15.000 keer uitgevoerd. Er zijn ongeveer 300 vragen ingestuurd om meer uitleg. Op de website is daarop een uitgebreide lijst veelgestelde vragen opgenomen. Alle vragen zijn tot nu toe beantwoord en er waren niet echt negatieve reacties over de werking van de simulator.

Er zijn in 2018 een aantal rechtszaken gepasseerd in verband met energiefraude, waarover dan ook recent een aantal arresten zijn gevelde. De omvang van het dossier maakt dat eerder al de afspraak is gemaakt om die taak door de netbeheerders te laten opnemen. De rol van de VREG is ter zake zeer beperkt. De netbeheerders ondernemen steeds meer actie en beschikken ook over de gespecialiseerde kennis en de nodige inzichten in die gedetailleerde dossiers. Daarom is die opdracht ook verschoven van de regulator naar hen toe. De VREG volgt wel de lopende rechtszaken op.

Johan Danen volgt wat er is gezegd over de warmtepomp, maar moet in de praktijk vaststellen dat heel wat mensen zoeken naar suboptimale oplossingen, zoals bijstoken met hout. Dat is niet wenselijk. Het lid wil er uitdrukkelijk op toezien dat de meest wenselijke verwarmingsbron ook de meest optimale en meest prijsgunstige kan zijn.

Ronnie Belmans stelt dat er voor de redenering winter/zomer inzake de warmtepomp eigenlijk maar één oplossing is, zoals die ook in Nederland gehanteerd wordt. Men kan de warmtepomp en PV-panelen combineren met een warmtestockage om de winter te overbruggen. Andere opties blijven lapwerk, aldus de spreker. De bijkomende investering van een opslagvat naast een warmtepomp valt best mee. Het is de enige valabele oplossing voor een combinatie van PV, warmtepomp en verwarming.

Tinne ROMBOOTS,
voorzitter

Johan DANEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ACM	Autoriteit Consument & Markt
ARP	Allocation Responsible Party (toegangsverantwoordelijke)
BIPT	Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie
BRP	Balance Responsible Party (evenwichtsverantwoordelijke)
BRUGEL	Brusselse regulator voor de gas- en elektriciteitsmarkt
btw	belasting over de toegevoegde waarde
COP	Coefficient of Performance
CREG	Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
CWaPE	Commission wallonne pour l'Energie
DNB	distributienetbeheerder
DSO	Distribution System Operator
IT	informatietechnologie
kmo	kleine of middelgrote onderneming (meervoud = kmo's: kleine en middelgrote ondernemingen)
PTOW	plaats- en tijdsonafhankelijk werken
PV	photovoltaïc
PwC	PricewaterhouseCoopers
VEA	Vlaams Energieagentschap
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
WACC	weighted average cost of capital